

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9887 af 09/09/2024 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - er handicap - uddannelse - parts- og vidneforklaringer

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 22-37719

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - er handicap - uddannelse - parts- og vidneforklaringer

J.nr. 22-37719

En kvinde (klager), som var diagnosticeret med infantil autisme, klagede over et gymnasium (indklagede). Kvinden mente, at gymnasiet havde forskelsbehandlet hende på grund af handicap i forbindelse med uddannelsesforløbet.

Ligebehandlingsnævnet vurderede, at kvinden havde sådanne langvarige funktionsbegrænsninger, der forhindrede hende i at deltage i skolen på lige vilkår med andre, hvorved hun havde et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand.

Klagen vedrørte en række konkrete forhold, der fandt sted over en længere periode, herunder om kvinden blev udstillet af en lærer i klassen; om kvinden havde fået fornøden hjælp og støtte; og om kvinden uberettiget var blevet tildelt en advarsel i forbindelse med udarbejdelsen af en gruppeopgave i biologi og forløbet i den forbindelse.

Der var for nævnet tvivl om store dele af faktum. Dette ville kun kunne afklares ved afgivelse af parts- og vidneforklaringer. En sådan bevisførelse kan ikke ske for nævnet, men må i givet fald ske ved domstolene.

Ligebehandlingsnævnet afviste derfor at behandle klagen.

Klagen angår påstået forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med klagers uddannelsesforløb hos indklagede gymnasium.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Ligebehandlingsnævnet afviser at behandle klagen.

Sagsfremstilling

Af en lægelig journal af 3. januar 2020 fremgår bl.a., at klager er diagnosticeret med infantil autisme og undervisningsmæssigt utilpasset med lærere eller i klassen.

Klager startede på indklagede gymnasium i august 2019.

Forud for skolestarten blev der afholdt møder mellem klager og indklagede. På møderne blev det drøftet, hvordan indklagede kunne understøtte klagers uddannelsesforløb.

Den 9. august 2019 blev der afholdt et møde mellem klager, klagers forældre, Ungdommens Uddannelsesvejledning og indklagede om eventuel specialpædagogisk støtte.

Den 16. august 2019 var klager til samtale hos sin studievejleder om opstart og specialpædagogisk ansøgning.

Den 4. september 2019 ansøgte indklagede om specialpædagogisk støtte til klager.

I perioden mellem den 29. august 2019 og 9. december 2019 er klager til specialpædagogisk støttesamtale seks gange.

I januar 2020 rettede klagers forældre henvendelse til rektor hos indklagede. Baggrunden for henvendelsen var, at klager havde følt sig udstillet af sin lærer i klassen.

Den 16. januar 2020 ansøgte indklagede om specialpædagogisk støtte til klager. Af ansøgningen fremgår bl.a.:

”[Klager] er under udredning for en funktionsnedsættelse i ASF-spektret. Der er tale om enten ADHD eller en form for autisme. Hun har svært ved at tolke lærerens instruktioner og har problemer med manglende overskud og energi og dårlig hukommelse og social isolation. Hun har brug for både personlig og faglig støtte til at afkode instruktioner i undervisningen samt til at tackle hverdagens forskellige sociale sammenhænge. Der søges om 15 fagstøttetimer og 15 personstøtte timer.”

Klager har anført, at der blev afholdt et møde mellem klager og indklagede i marts 2020, hvor klager udtrykte bekymring i forhold til udarbejdelsen af Dansk Historie Opgave. I den forbindelse lovede klagers studievejleder at hjælpe klager.

Der er uenighed mellem sagens parter om, hvorvidt der blev afholdt et møde mellem klager og indklagede i marts 2020 om Dansk Historie Opgave.

I forbindelse med nedlukningen af samfundet grundet covid-19 meldte indklagede ud, at eleverne kunne udarbejde Dansk Historie Opgave på skolen. Eleverne kunne få vejledning og hjælp af faglærerne til udarbejdelse af Dansk Historie Opgave via Microsoft Teams.

Den 29. juni 2020 ansøgte indklagede om specialpædagogisk støtte til klager. Af ansøgningen fremgår bl.a.:

”[Klager] er diagnosticeret med infantil autisme. Hun trækker sig tilbage når tingene bliver for usikre og får ikke lavet sine lektier. Hun er bagud især i matematik og har brug for ekstra faglig støtte. Der søges om 20 timer personstøtte. Der søges om 20 timer faglig støtte i matematik.”

I perioden mellem den 12. august 2020 og 10. november 2020 blev der afholdt syv specialpædagogisk støttesamtaler med klager.

Den 29. oktober 2020 blev der afholdt et møde mellem indklagede og klager og klagers familie. Af et referat fra mødet fremgår bl.a.:

”Generelt: [Klager] synes at det går godt, men har ind i mellem svært ved at få struktur på tingene. Matematik er svært. Det sociale fungerer fint.

[Klagers far]: Så længe der ikke er tale om store opgaver, så hører vi (hjemme) ingenting. Qua autismecentret har vi (forældre) nu fået overblik i lectio.

...

Familien har selv købt noget hjælp i nogle timer hver fredag. Der er blevet knyttet en ekstra støttekontaktperson til.

Indklagede: SPS-støtte fra skole – det kører med matematik, og samf starter op snarest i forbindelse med SRO.

[A] er på som personlig støtte... - nu er der brug for at der kommer hjælp hjemme. Skolen skal søge, men [klager] skal informere om at hun har brug for yderligere hjælp...

Indklagede: Skolen søger om de ændrede hjælpeforanstaltninger.

...”

Den 14. april 2021 skrev klagers biologilærer en mail til ledelsen hos indklagede om en situation i biologi. Af mailen fremgår bl.a.:

”2.a skal fremlægge deres miniprojekt om immunsystemet. Der er arbejdet i grupper og den ene gruppe består af [elev C], [klager], [elev D] og [elev E].

1) [Elev E] kontakter mig via TEAM. Hun har skrevet kl 0.33 hvor hun spørger, om hun kan tale med mig inden 4. modul hvor de skal fremlægge

2) Vi aftaler at mødes efter spisebrikvarteret

3) Jeg mødes med [elev C], [elev D] og [elev E] som fortæller, at [elev E's] materialet er blevet slette sent på aftenen af [klager]. De er blevet uenige om noget, som er af privat karakter. Vi aftaler at de henvender sig til [A] som er studievejleder og klasselærer og taler med hende om det. Jeg vil tale med [klager] for at høre hendes udgave af forløbet, og fortælle hende at hun skal fremlægge alene.

4) Jeg skriver på teams til [klager], vel vidende at hun har dansk, men synes det er vigtigt, at tale med hende inden timen og høre hendes forklaring og om hendes fremlæggelse.

5) [Klager] vil have helt klart at vide, hvad det drejer sig om, og da jeg ikke synes, at vi skal skrive sammen i hendes dansk time, er svaret at der taler vi om, når vi mødes.

6) [Klager] slutter med at skrive, at hun vil have bisidder med hvis vi skal tale sammen.

7) [Klager] dukker ikke op der hvor jeg har foreslået vi mødes, så jeg går op i klassen i frikvarteret og her er hun.

8) Hun vil ikke snakke med mig, men jeg foreslår alligevel, at vi kan gå ind ved siden af og snakker.

Vi går derind, men [klager] vil kun snakke hvis hendes mor må være med over telefonen. Så går jeg ud af lokalet.

...”

Indklagede har fremlagt et billede af den skriftlige korrespondance mellem klager og biologilæreren via Microsoft Teams. Af korrespondancen fremgår bl.a.:

”Biologilæreren: hej [klager]

Kan jeg lige tale med dig inden time begynder. Vil du komme ned på biologigangen inden du går til fysik?

Klager: Hej [biologilærer]

Hvis det har noget at gøre med det jeg skal fremlægge, så har jeg ikke det helt store ønske, da jeg ikke syntes jeg har gjort noget forkert i denne situation.

Biologilæreren: Det ved jeg ikke helt hvad du mener med, men jeg vil gerne tale med dig.

Klager: Hvad drejer det sig helt præcis om?

Biologilæreren: Hej [klager]

Vi snakker om det, når vi mødes

Klager: Så bliver det med bisidder. ”

Der er uenighed mellem parterne om hændelsesforløbet.

Klager har anført, at hun ringede sin mor op under mødet med biologilæreren. Klagers mor hørte biologilæreren råbe følgende:

”[Klager], jeg har dog aldrig i mit liv oplevet noget lignende. Hvad fanden er det her for noget. Hvad er du for en elev? Det er ikke normalt. ”

Den 11. maj 2021 blev klager og klagers forældre indkaldt til en statussamtale den 21. maj 2021.

Den 11. juni 2021 traf indklagede afgørelse om at give klager en skriftlig advarsel. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

”Partshøring og begrundelse

Baggrunden for den skriftlige advarsel er, at du bevidst har ødelagt fælles udarbejdet materiale i en google dok – således du på dén måde bevidst forhindrede andre gruppemedlemmer i at kunne lave deres fremlæggelse i biologi.

På mødet den 25. maj 2021, hvor både du, dine forældre, [F] (fra UU), [rektor] og undertegnede var til stede, medgav du, at du havde slettet dette natten før fremlæggelsen (kl. 00.33).

Vi skal i dén forbindelse informere dig om, at du ved en evt. gentagelse af overtrædelse af skolens studie- og ordensregler vil kunne blive bortvist fra skolen uden yderligere varsel. ”

Klager har anført, at indklagede pressede klager på en sådan måde under statussamtalet, at hun brød grædende sammen. Dette tolkede indklagede som en tilståelse, hvilket ikke er i overensstemmelse med virkeligheden.

Klagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet den 12. august 2022.

Klager har ikke fremsat krav om tilkendelse af et bestemt godtgørelsesbeløb.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at hun er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med sit uddannelsesforløb hos indklagede.

Klager havde oplyst indklagede om, at hun havde brug for meget hjælp i forhold til det sociale og faglige for at kunne klare sig igennem en gymnasial uddannelse.

Det tog lang tid, før indklagede søgte om specialpædagogisk støtte til klager.

Klager fik en nedsmeltning, da hun i januar 2020 blev udstillet i undervisningen af sin lærer foran klassen.

Klagers studievejleder havde lovet at ville hjælpe klager i forbindelse med udarbejdelsen af Dansk Historie Opgave. Klager blev ikke kontaktet af studievejlederen i forbindelse med udarbejdelse af opgaven.

Klager kontaktede indklagede om muligheden for at kunne få hjælp til DHO. Indklagede tilbød, at klager kunne sidde på skolen, men der ville ikke være personale til stede.

I 2.g var klagers uddannelsesforløb præget af kaos og ustabilitet.

Under hjemsendelsen på grund af covid-19 blev klager ikke kontaktet af skolen vedrørende sin trivsel.

Klager slettede kun det, som hun selv havde udarbejdet i biologirapporten.

Under statussamtalen den 21. maj 2021 udtalte indklagede flere gange, at klagers adfærd og reaktioner i forskellige situationer ikke var normal.

Klager er blevet krænket på grund af sit handicap efter handicapkonventionen, hvoraf fremgår, at deltagerstaterne skal sikre, at personer med handicap har adgang til almindelige videregående uddannelser uden diskrimination og på lige fod med andre. Med henblik herpå skal deltagerstaterne sikre, at der sørges for en rimelig tilpasning til personer med handicap.

Uddannelsesforløbet hos indklagede har sat dybe spor i klager.

Hvis klager får medhold i sin klage, vil det muligvis kunne hjælpe hende på vej til at tage en uddannelse.

Indklagede gør gældende, at indklagede ikke har udsat klager for forskelsbehandling på grund af handicap.

Indklagede påbegyndte straks specialpædagogisk støttesamtaler med klager i forbindelse med hendes opstart hos indklagede.

Indklagede fortsatte med den allerede iværksatte støtte af klager i relevant omfang og iværksatte yderligere støtte gennem dialog med klager og hendes forældre, bl.a. i matematik.

Indklagede kan ikke genkende, at klager skulle være blevet udstillet over for de andre elever af en lærer.

Forløbet vedrørende Dansk Historie Opgaven foregik under nedlukningen grundet covid-19. Lærerne stod til rådighed med vejledning flere timer dagligt på Microsoft Teams eller ved skriftlig henvendelse.

Herudover havde indklagede meldt ud, at de elever, som gerne ville sidde og skrive på skolen, havde mulighed herfor.

Indklagede erindrer ikke et særskilt møde med klager og hendes forældre i marts 2020.

Det kan ikke komme indklagede til skade, at klager ikke ønskede at skrive sin Dansk Historie Opgave på skolen, som hun blev tilbudt.

Det bestrides at klagers 2.g år havde karakter af kaos og ustabilitet. Der blev løbende afholdt specialpædagogisk støttesamtaler med klager i 2.g.

På baggrund af statussamtalen den 21. maj 2021 kunne det efter indklagedes vurdering lægges til grund, at klager bevidst havde ødelagt et fælles udarbejdet materiale i et online dokument, således at hun forhindrede andre gruppemedlemmer i at kunne lave deres fremlæggelse i biologi.

Den skriftlige advarsel blev tildelt efter en partshøring af klager og hendes forældre, og kan ikke betragtes som udtryk for forskelsbehandling på grund af handicap.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af handicap efter lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv. (forskelsbehandlingsloven).

Forskelsbehandlingsloven forbyder forskelsbehandling på grund af handicap. Forbuddet mod forskelsbehandling gælder også enhver, der driver uddannelsesvirksomhed inden for erhvervsuddannelse, det vil sige uddannelse, der tager sigte på lønnet beskæftigelse.

Forskelsbehandlingsloven implementerer Rådets direktiv 2000/78 (beskæftigelsesdirektivet). De danske bestemmelser skal fortolkes i overensstemmelse med direktivet, der sigter til en bred beskyttelse mod forskelsbehandling, og på en sådan måde, at bestemmelsernes formål sikres opfyldt.

Det fremgår af beskæftigelsesdirektivets art. 3, stk. 1, litra b, at direktivet finder anvendelse på alle personer for så vidt angår adgang til alle typer af og niveauer for erhvervsvejledning, erhvervsuddannelse, erhvervsmæssig videreuddannelse og omskoling, herunder praktisk arbejds erfaring.

Det følger af både EU-Domstolens og de danske domstoles praksis, at begrebet erhvervsuddannelse skal fortolkes vidt. Der henvises herved navnlig til EU-Domstolens dom af 13. februar 1985 i sag 293/83 (Gravier), præmis 21-31, EU-Domstolens dom af 2. februar 1998 i sag 24/87 (Blaizot), præmis 15-24, og Østre Landsrets dom af 10. august 2000 (UfR. 2000.2350Ø).

Det er Ligebehandlingsnævnets vurdering, at forskelsbehandlingsloven finder anvendelse.

Ved forskelsbehandling forstås enhver direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af handicap.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af handicap behandles ringere end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, når en bestemmelse, et kriterium eller en praksis, der tilsyneladende er neutral, vil stille personer med handicap ringere end andre personer, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et sagligt formål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige.

Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der udøves direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

Handicap

Begrebet "handicap" i forskelsbehandlingsloven og det bagvedliggende EU-direktiv skal fortolkes i overensstemmelse med EU-Domstolens og Højesterets praksis.

Handicapbegrebet omfatter herefter langvarige begrænsninger som følge af bl.a. fysiske, mentale eller psykiske skader, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre den berørte person i fuldt og effektivt

at deltage i arbejdslivet på lige vilkår med andre arbejdstagere. Også funktionsbegrænsninger af denne karakter, som skyldes en helbredelig eller uhelbredelig sygdom, kan være omfattet.

Det beror på en vurdering af samtlige sagens omstændigheder, herunder navnlig oplysninger fra læger og andre sundhedspersoner, om arbejdstageren på tidspunktet for den påståede forskelsbehandling må anses for at have et handicap i direktivets og dermed forskelsbehandlingslovens forstand.

Der henvises bl.a. til EU-Domstolens domme af 11. april 2013 i sagerne C-335/11 og C-337/11 (Ring og Werge), 1. december 2016 i C-395/15 (Daouidi) og 9. marts 2017 i C-406/15 (Milkova) samt Højesterets domme af 22. november 2017 i sagerne 300/2016 og 305/2016 trykt i U2018. 830H og U2018. 853H.

Klager skal godtgøre, at hun på tidspunktet for den påståede forskelsbehandling havde et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand, herunder at funktionsbegrænsningen var af langvarig karakter.

Af en lægelig journal af 3. januar 2020 fremgår bl.a., at klager er diagnosticeret med infantil autisme og undervisningsmæssigt utilpasset med lærere eller i klassen.

På den baggrund vurderer nævnet, at klager har sådanne langvarige funktionsbegrænsninger, der forhindrer hende i at deltage i skolen på lige vilkår med andre, at hun har et handicap i forskelsbehandlingslovens forstand.

Faktiske omstændigheder

Klager gør overordnet gældende, at hun er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med uddannelsesforløbet hos indklagede.

Klagen vedrører en række konkrete forhold, der fandt sted over en længere periode, herunder om klager er blevet udstillet af en lærer i klassen; om klager har fået fornøden hjælp og støtte; og om klager uberettiget er blevet tildelt en advarsel i forbindelse med udarbejdelsen af en gruppeopgave i biologi og forløbet i den forbindelse.

Der er for nævnet tvivl om store dele af faktum. Dette vil kun kunne afklares ved afgivelse af parts- og vidneforklaringer. En sådan bevisførelse kan ikke ske for nævnet, men må i givet fald ske ved domstolene.

Nævnet afviser derfor at behandle sagen.

Retsregler

Afgørelsen er truffet efter følgende bestemmelser:

Lov om Ligebehandlingsnævnet

- § 1, stk. 1 og 3, om nævnets kompetence
- § 9, stk. 1, om klagebehandling

- § 12, stk. 1, om klagebehandling

Forskelsbehandlingsloven

- § 1, stk. 1-3, om lovens anvendelsesområde
- § 3, stk. 2, om forbud mod forskelsbehandling
- § 7 a, om delt bevisbyrde